

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1949 április 29, péntek.

VI. ÉVFOLYAM, 97. SZAM.

A Béke-Világkongresszus kiáltványja

PÁRIZS. (Rador.) — A Béke Hívei Világkongresszusának párizsi záróülésén a következő kiáltványt szövegezték meg:

Mi, 72 ország népeinek képviselői, mi különböző népek férfiai és asszonyai, különböző jogokkal és különböző meggyőződéssel, tudatában vagyunk annak a veszélynek, mely a világ fölött függ — az újabb háború fenyegetésének.

Négy év telt el a legutóbbi világháború tragédiája óta és a népeket újabb katasztrófális fegyverkezési versenybe sodorják. A tudományt, melynek az emberiség holdogságát kell biztosítani, katonai célok szolgálására kötelezik; a világ különböző részein háborús tüzfészkek gyulnak ki, melyeket elsősorban az idegen államok beavatkozásával és ezek fegyveres erejének közvetlen tevékenységével szítanak.

Mi, akik összeültünk a béke híveinek e nagyszabású világkongresszusán, kijelentjük az egész világ előtt meggyőződésünk szabadságát és hogy a háborús hírverés nem homályosította el gondolkodásunkat. Mi tudjuk, kik árulták el a nagyhatalmak között megkötött egyezményeket, melyek lezögezték a különböző társadalmi rendszerek egymással létezésének lehetőségét. Nagyon jól tudjuk, kik sértik meg ma az Egyesült Nemzetek Alapokmányát. Nagyon jól tudjuk, kik tekintik papirrongynak a népek közötti béke megővésére hivatott egyezményeket, kik azok, akik állig felfegyverkeznek és ezzel sajátmagukat mint támadót leplezik le. Tudjuk, hogy az atombomba nem védelmi fegyver. Mi nem vagyunk hajlandók bele menni azoknak a játékába, akik egy államtömböt szegeznek szembe egy másik tömbsel. Ellenezzük a katonai szövetségek politikáját, mely bebizonyította romboló jellegét. Ellene vagyunk a gyarmati

politikának, mely állandó konfliktusokat szül és újabb világháborúhoz vezethet. Mi leleplezzük Nyugat-Németország felfegyverzését, ahol a béke összes hóhérai ismét fegyvert ragadtak. A különböző államsoportok közötti gazdasági kapcsolatok szándékos megszakítása máris katonai blokádjellegűvé vált. A „hideg háború” uszítói az egyszerű megfélemlítéstől a háborúval való fenyegetésen át annak nyílt előkészítésére mentek át.

A béke híveinek világkongresszusa nyilvánosan bebizonyította azt a tényt, hogy a népek többé nem passzívak és tevékenyen és építő módon szándékoznak résztvenni a közös ügyben. Ezek a népek, melyek képviseltették magukat a béke híveinek kongresszusán, kimondják:

Mi, az Egyesült Nemzetek Alapokmányának hívei, ellene vagyunk minden olyan egyezménynek, mely ennek az Alapokmányának a tagadását jelenti és háborúhoz vezet. Ellene vagyunk a katonai kiadások mértéktelen növelésének, mely súlyos igaként nehezíti a népekre.

Határozottan követeljük az atomfegyvereknek és az emberi élet tömeges kiirtására szolgáló mindenféle eszközöknek az eltávolítását.

Kérjük a nagyhatalmak fegyveres erőinek csökkentését és hatékony nemzetközi ellenőrzés bevezetését annak biztosítására, hogy az atomenergiát csak az emberiség haladását szolgáló békés célokra használhatják fel.

Harcolunk a nemzeti függetlenségért és a népek közötti békés együttműködésért, a népek örendelkezési jogáért, ami a szabadságnak és békének alapvető feltétele. Küzdeni fogunk minden olyan intézkedés ellen, amely a demokratikus szabadságjogok korlátozását és ezt követőleg teljes felszámolását jelentené, egy újabb támadás elő-

készítésére.

Egységes arcvonalba tömörülünk az igazság és az értelem megvédésére, annak érdekében, hogy teljesen közömbösíthessük a háborús hírverést, amely megmérgezi az emberek tudatát.

Leleplezzük a háborús tébolyt, a fajgyűlöletet, a népek közötti ellenségeskedést. Követeljük mindazoknak a sajtótermékeknek, irodalmi és filmtérmekeknek, személyeknek és szervezeteknek határozott elítélését és kiközösítését, amelyek új háború kirobbantásáért folytatnak hírverést.

A világ népei közötti szoros együttműködés hívei vagyunk és lendületben összpontosítjuk minden erőnket a béke megvédésére. Éberkedésünk lenni s ezért kérjük a Béke Hívei Világkongresszusa Bizottságának megalakítását. Meg vagyunk arról győződve, hogy az új háborúra uszítók merkedéseit megbiúsítják majd a béke megőrzésére képes népi tömegek erői. Tudják meg a békében hívők, asszonyok és anyák, hogy mi szent kötelességnek tartjuk gyermekeink életének megvédését. Az ifjuság — politikai meggyőződésére és vallására való különbség nélkül — kövessen bennünket és egyesüljön azért, hogy megvédje a napiénekes jövőt új tömeggyilkosságoktól.

A Béke Híveinek Világkongresszusa kijelenti, hogy a béke megvédése a világ összes népeinek közös ügye. Hatszázmillió asszonyt és férfit magukba ölelő tömegszervezetek nevében, amelyek képviseltették magukat a Béke Híveinek Világkongresszusán, a világ összes népeihez fordulunk, felhívjuk kiáltva: „Bátorság, még egyszer bátorság a békéért folyó harcban!”

Elértük, hogy egyesüljünk, sikerült egymást megértünk és győzni akarunk a békéért és életért folyó harcban.

A Béke-Világkongresszus határozata

PÁRIZS. (Rador.) — A Béke Híveinek a Világkongresszusa a világkongresszus bizottságának a megszervezésére és tevékenységére vonatkozóan a következő határozatot fogadta el:

„A Béke Híveinek a Világkongresszusa, folytatását és biztosítását kívánva a béke erői tényleges mozgósításának, amely lehetővé tette ennek a kongresszusnak a kibontakozását, és azt óhajtván, hogy a jóhiszemű emberek egyre szélesebb rétegei tömörüljenek a béke híveinek a zászlaja alatt, elhatározza a Béke Hívei Világkongresszusa bizottságának a párizsi fontos összejövetelen megkezdett tevékenysége folytatását. Ez a bizottság minden erejét a béke fenntartásáért, és a támadó megnyilatkozások, a háborús hírverés s a béke ellenségeinek harmadik világháború kirobbantására irányuló minden kísérlete elleni határozott harc érdekében fejti ki.

A bizottság e végett összehangol minden kezdeményezést, fejleszt a kapcsolatokat s közreműködik a kölcsönös tájékoztatás megszilárdításában mindazok között a nemzetközi és helyi szervezetek között, amelyek a békéért tevékenykednek, s mindazok között a személyek között, akiknek érdeke a béke megtartása. A bizottság megkülönböztetett figyelmet fordít a városok és falvak, üzemek, vállalatok, egyetemek és nyilvános szervezetek békebizottságainak a tevékenységére, valamint a békevédő nemzeti bizottságok tevékenységére, mindenütt, ahol ilyen bizottságok léteznek vagy létesülnek.

A kongresszus minden résztvevője, együttesen vagy egyénileg és lehetőségei szerint, anyagilag támogatja a Béke Hívei Világkongresszusa bizottságának a tevékenységét. A bizottság főfeladatai a következők:

1) A határozatainak mielőbb a világ tudomására hozása, felhasználva e cél érdekében a hírterjesztés minden alkalmas alakját (jelentéseket, gyűléseket, a kongresszus jelentéseinek és határozatainak a kiadását, a kongresszusról készült film bemutatását, kiállítások szervezését, stb.).

2) A békevédő tevékenységre vonatkozó hírek terjesztésének a biztosítása, s ezen a téren a tapasztalatok kicserélésének a fejlesztése a különböző országok között, továbbá a béke ügyéért való mozgalomhoz és tevékenységhez hozzájárulás minden lehető esz-

közkel, mint: delegátusok küldése, kerületi békekongresszusok összehívása, stb.

3) A békeellenes tevékenységek leleplezése, s a béke erői által a háborús uszítók és hírverésük ellen kifejtett tevékenység összehangolása; a béke hívei minden erőinek az egyesítésének érdekében, hogy véget vessenek a jelen pillanat népek nemzeti függetlensége és demokratikus szabadságok ellen irányuló támadásoknak.

4) A művelődés területén támogatása a béke ügyét szolgáló minden együttes és egyéni kezdemé-

nyezésnek, nevezetesen: díjak létesítése a béke ügyének használó irodalmi, művészi és filmművészi munkák bátorításáért.

5) A Béke Hívei következő világhátkongresszusának az előkészítése.

6) A Béke Hívei Világkongresszusa bizottságának a tevékenységével kapcsolatos tájékoztatás megszervezése, elsősorban többnyelvű sajtószerv kiadásával.

Mind ezeknek a cselekvéseknek a békevédő minden erő minél nagyobb egysége biztosítására irányuló állandó gondoskodással kell történniük.

A Béke Hívei Világkongresszusa bizottságának jogában áll olyan új tagok bevonása, akiket szükségesnek tart a béke minden híve szövetségének az erősítése érdekében.”

A KONGRESSZUS ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGA
A Béke Világkongresszus április 25-i záróülésén jóváhagyta a kongresszus állandó bizottságának az összetételét.

A Szovjetunió részéről A. Fagyejev író, A. Kornejcsuk író, W. Vasziljevicska író, I. Eurenburg író, Z. Gagarina a Szovjet Nők Antifasiszta Bizottságának a tagja, L. Koszmodemjanszkaja tanítónő, A. Mereszjev repülő, P. Szelakin a bányász szakszervezetek központi tanácsának a titkára és Nikolaj kruticai és kolozsai metropolita tagja a bizottságnak.

A Román Népköztársaságot M. Sadoveanu író, F. Mezinicscu egyetemi tanár, és C. Lepadatu munkás képviseli a bizottságban.

A Magyar Köztársaság képviselője Lukács György író.
Az állandó bizottságban képviselve van a Demokrata Nők Nemzetközi Szövetsége, a Demokrata Ifjuság Világövetség, a Szakszervezeti Világövetség, az Egyetemi Hallgatók Nemzetközi Szövetsége, az Újságírók Nemzetközi Szervezete, továbbá Franciaország, az Egyesült Államok, Anglia, Kína, Olaszország, Afrika, az Albán Népköztársaság, Algír, Németország, Argentína, Ausztrália, Belgium, Brazília, a Bulgár Népköztársaság, Chile, Korea, Kuba, Dánia, Spanyolország, Finnország, Görögország, Guatemala, Hollandia, India, Indonézia, Irák, Irán, Írország, Libanon, Luxemburg, Madagaszkár, Mexiko, a Mongol Népköztársaság, Norvégia, Lengyelország, Svédország, Svájc, Csehszlovákia, Transval (Délafrika), Tunesz, Tunisz, Uruguay, Vietnám, Jugoszlávia.

Hatalmas népgyűlés tüntetett Prágában a béke ügye mellett

PRÁGA (Rador) — Sok ezer ember hallgatta meg éjjelig tartó népgyűlésen a párizsi és prágai Béke-Világkongresszus egyhangúan elfogadott kiáltványát és a prágai kongresszuson résztvevő küldötteket. Zdenek Nejedlý egyetemi tanár, csehszlovák közoktatásügyi miniszter megnyitotta beszédében megállapította: A kongresszus bebizonyította a háborús uszítóknak, hogy a világ minden népe békét kíván s a világ valamennyi dolgozója egységes a békéért való harcban. A népgyűlés lelkesen fogadta a Nanking felszabadításáról szóló bejelentést.

Baranov szovjet küldött kijelentette, hogy most ugyanazok az erők fenyegetik a békét, amelyek az első világháborút kirobbantották: a háborút haszna növeléséért mindenkor legjobb eszközök tekintő imperialista reakció erői. A Szovjetunió a béke és a biztonság bástyája és nem fenyeget senkit, de az imperialisták fenyegetései nem ijeszthetik meg. A béke erős arcvonalához csatlakozásra szólította a világ békeszerető népeit.

A kínai küldött hangoztatta, hogy mihamar Kínában helyreáll a béke, az egész Távolkeleti béke lesz. A lengyel küldött hangsúlyozta, hogy a lengyel nép az újjáépítő munka fokozásával s a népidemokrata országokkal, elsősorban a Szovjetunióval való gazdasági kapcsolatok szorosabbra fűzésével válaszol az amerikai imperialistáknak.

A magyar küldött rámutatott, hogy a magyar nép lelkesedéssel üdvözölte a tavaly február, csehszlovákiai politikai eseményeket s a magyar-csehszlovák barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási egyezmény aláírását. A bolgár küldött hangsúlyozta, hogy a bolgár nép minden erejével küzd a békéért.

Traian Selmarut román küldött kijelentette, hogy a román nép határozottan áll a népi demokráta országok és minden békeszerető ország oldalán, együtt a Szovjetunió vezette egész béke-táborral, s határozottan küzd a béke megvédéséért.

Az amerikai szlávok küldött je hangoztatta, hogy az amerikai nép nem felejtette el Lincoln é: Roosevelt demokráciáért való harcának a hagyományait. Az afrikai küldött kijelentette, hogy az afrikai nép egységes a gyarmati imperializmus elleni küzdelemben. A népgyűlést B. Machacova csehszlovák képviselő zárta be, rámutatva, hogy a csehszlovák nép fokozza építő munkáját a haladás-
hoz és a békéhez való hozzájárulás érdekében.

Aranyos-Torda megyében is befejeződik a vetési csata

TORDA. — (Tudósítónk jelenti.) Aranyos-Torda megyében a tavaszi vetési csata egyre fokozódó ütemben halad a győzelmes befejezés felé. Amíg ugyanis április 16-ig a vetési tervnek csak 35.08 százalékát teljesítették, április 22-ig ez az eredmény 68.95 százalékra emelkedett. Ez annyit jelent, hogy naponta átlagban 6000 hektáron végzik be a munkát. A kiváló eredmény 112 traktoreke, 325 gabonavetőgépe és 1320 kukoricavetőgépe munkabádlátásának köszönhető.

A végzett munkában első helyen áll a ludasi járás 68.21 százalékos eredménnyel. Második a gyéresi járás 58.70 százalékkal, harmadik a szentmihályi járás 51.41 százalékkal, negyedik a torjai járás 52 százalékkal, majd a járai járás következik. Teljesen lemaradt a topánfalvi járás, ahol azonban tekintettel a hegyes vidékre, csak jóval később foghattak munkához.

A községek közül első helyen áll Boján község 98.8 százalékos eredményével. De nagyon szép eredményt értek el Szilvás, Királyfalva, Aranyosbogát és Mezöszengyel dolgozó földművesei is.

Április 23-án már 20.969 hektár várt bevetésre. Tekintetbe véve azonban az utóbbi napok vetési eredményét, a napi 6000 hektárt, ezen a területen is legtöbb négy nap alatt bevégezhető a munka, ami annyit jelent, hogy még Május 1 előtt Aranyos-Torda megyében is befejezést nyernek a tavaszi vetési munkálatok.

BELPOLITIKAI KÖRKÉP

A „Szeptember 1” edénygyár zománcosztálya már júniusra termel Rádióegyezményt kötöttünk a Szovjetunióval Óradíj-többletet kapnak a több helyen dolgozó orvosok és tanárok

Május 1-től kezdődőleg új rendszer lép életbe a több intézménynél szolgálatot teljesítő orvosok, középiskolai és egyetemi tanárok tiszteletdíjainak megállapításánál.

A Hivatalos Közlöny április 23-i számában megjelent minisztertanácsi rendelet 1. szakasza értelmében, az a hatósági orvos, aki az egészségügyi minisztérium által törvényesen meghatározott munkakörön felül más intézményeknél vagy vállalatoknál is szolgálatot teljesít, az óradíj-többletet a teljesített szolgálatnak megfelelő hivatalos óradíjért kapja. Az így kiszámított fizetéstöbbletet azonban havonként nem haladhatja meg az orvos hivatalos táblázat szerinti havi illetményének 50 százalékát.

Azok az orvosok, akik egyetlen intézménynél vagy vállalatnál sem töltik el munkájukat az egész-

ségügyi minisztérium által előírt minimális munkakörök, csak a ténylegesen teljesített szolgálat óradíjainak megfelelő összeget kapják. Abban az esetben, ha több tisztséget töltenek be, az őket megillető tiszteletdíj semmi esetre sem haladhatja meg a fenti

összeget, vagyis a hivatalos táblázat szerinti illetmény másfelosztását.

A hivatalos óradíjakat úgy kell kiszámítani, hogy elosztjuk a havi fizetést az egészségügyi minisztérium által megállapított kötelező munkakörök számával.

A tanárok óradíj-többlete

A minisztertanácsi rendeletének 2. szakasza hasonló intézkedéseket tartalmaz a kötelező órákon felül többletmunkát végző középiskolai és egyetemi tanárok javadalmazását illetően. A kötelező órákon kívül teljesített munkáért a tanárok megfelelő óradíj-többletet kapnak. Egy hónapban azonban semmi esetre sem kaphatnak több tiszteletdíjat, mint havi illetményük 75 százaléka.

Azok a tanárok vagy előadó tanárok, akik ilyen minőségben

kapnak illetményt, csak a ténylegesen leadott órák tiszteletdíjainak megfelelő összeget kapják meg, ez az összeg pedig nem lehet nagyobb, mint illetményük 75 százalékánál.

A minisztertanácsi rendelet végrehajtására az államgépezet egyszerűsítésére hivatott bizottság kapott felhatalmazást. Ennek a bizottságának jogában áll egyéb foglalkozási ágakban is hasonló fizetési pótdíjrendszert életbe léptetni.

RÁDIOEGYEZMÉNYT KÖTÖTTÜNK A SZOVJETUNIÓVAL

Kedden délután 1 órakor a külügyminisztériumban aláírták a Szovjetunió miniszterelnöksége mellett működő rádióvevő és leadó bizottság, valamint a Román Népköztársaság állami rádiótársasága között létrejött együttműködési szerződést.

A SZATMÁRI „Szeptember 1” edény- és gépgyár már júniusra dolgozik

A „Szeptember 1” edény- és gépgyár zománczó osztálya az Állami Terv teljesítéséért és tulszárnyalásáért indított hatalmas küzdelemben az első negyedében is már jelentős termelési eredményeket ért el. A május 1 tiszteletére történt munkavállalások, egyéni és csoportversenyek még fokozottabb lendületet adtak a munkának. A zománczó osztály 7 csoportjának sikerült elérnie, hogy teljesítették a május 1-énre előirányzott termelési tervet és ma már júniusra dolgoznak.

A szocialista munkaversenyben levő csoportok közül a legkisebb eredményt elérő munkás is 28 százalékkal tulszárnyalta előirányzatát.

ÖSSZEIRJÁK AZ ÉPÍTŐIPARI SZAKMUNKÁSOKAT

Az építésügyi minisztérium elrendelte az építőiparban dolgozó szakmunkások összetírását. Ez az összetírás azért válik szükségessé, mert új kádereket nevelnek azokban a szektorokban, amelyekben nem elegendő a munkaerő. Az új káderek kiképzésére létesítendő szakmai iskolákban pedig szakképzett munkásokat hívnak meg előadónak.

Uj adóhivatalaink munkába kezdenek

Az ideiglenes bizottságok legfőbb feladata gazdasági téren a költségvetés előirányzatainak teljesítéséért és tulszárnyalásáért folytatott küzdelem.

A multban a pénzügyminisztériumnak különleges szervei voltak az adók beszedésére. Mindenkinél élénken él még emlékezetében a földesuri-tőkés rendszerek államhatalma által „kitermelte” korrupt és megvesztegethető adóvegrehajtói és adóbeszedő közegei. A falvak és városok „perceptorai” könyörtelemül végrehajtották az adófizetők, mert a polgári-földesuri állam létezésé csak úgy volt biztosítható, ha a dolgozók utolsó pénzét is elveszik és az állampénztárat gazdagítják.

Népi demokratikus rendszerünkben teljesen megváltozott ez a helyzet. A pénzügyminisztérium, követeve a munkásosztály élcsapatának, a Román Munkáspártnak politikai irányvonalát, felszámolta a multból örökölt korrupt szellemet és becsületes, új kádereket állított a felelős helyekre. A becsületes tisztviselőnek harcolniuk kell a megvesztegethetőség ellen, hogy az egyes helyeken még kisértő „hagyományok” teljesen felszámolják.

Az ideiglenes bizottságok létesítésével egyidejűleg, megszűntek a pénzügyigazgatóságok és az adóhivatalok, hatáskörüket pedig átvették az államhatalom helyi szerveinek pénzügyi osztályai. Ezek a pénzügyi osztályok a pénzügyminisztérium irányítása mellett működnek és elkészítik a megye költségvetési tervét, adóügyi szempontból ellenőrzik a megye adófizetőit, pénzügyi szempontból ellenőrzik az iskolákat, kórházakat és állami vállalatokat, irányítják, összhangba hozzák és ellenőrzik a megye pénzügyi tevékenységét és elvégzik mindazokat a munkálatokat, amelyek a megye pénzügyi vonatkozású kérdéseiben szükségesnek mutatkoznak.

Az ideiglenes bizottságnak az osztályharc szellemében kell kifejtenie tevékenységüket. A kapitalizmusról a szocializmusra való áttérési időszakában, amikor

az osztályharc egyre jobban előződik, a pénzügyi politika a legfontosabb harci eszköz a kizsákmányolók elleni küzdelemben.

A falusi gazdaságok megadóztatásáról szóló, előkészületben levő törvénytervezet progresszív adót állapít meg a falusi gazdaságokra és a szegény földműveseket bizonyos jövedelemhatárig mentesíti az adófizetés alól, ugyanakkor azonban erősen ránehezedik majd a kulákokra. Így válik majd ez a törvény hatalmas fegyverré a munkásosztály kezében, amely szövetségben a dolgozó földművességgel, harcol a kulákság gazdasági kizsákmányolásáért. A kulákság ellen azonban egy másik harci eszközt is alkalmazhatnak az ideiglenes bizottságok. Nem szabad megengedni semmiféle késedelmes adófizetést a kulákoknak, mégkevésbé bármilyen formájú adóeltulajánolást vagy adócsalást. Ezzel szemben, a pénzügyminisztérium engedélyével, a szegény- és középparasztok az adó befizetésének bizonyos időre történő elhalasztását kérheti, méltányos esetekben. Az ideiglenes bizottságoknak azonban öröködniük kell afelett, nehogy ezek a haladékok általános jelenséggé váljanak és egye-sek visszaéljenek ezzel a kedvezményvel. A szegény- és középpörművességgel szemben nem alkalmazható a végrehajtás, vagy árverés, hanem meggyőzéssel rá kell nevelni őket arra, hogy az adófizetés állampolgári kötelesség.

A dolgozó nép segítségével az ideiglenes bizottságoknak le kell leplezniük és könyörtelenül kell elzárniuk azokkal az adóügyi közegekkel szemben, akiket megmetelyezett a mult korrupt szelleme és nem akarják megérteni népi demokratikus államunk új pénzügyi politikájának irányvonalát. Ha az ideiglenes bizottságok pénzügyi osztályai így kezdik el munkájukat, kiérdemelik a dolgozó nép bizalmát és eredményes munkát végeznek a költségvetés maradéktalan teljesítésében, amely legfontosabb feltétele annak, hogy győzelemre vigyük első Állami Tervünket.

gy. d.

Viața Sindicală

Április 28-i számában „A mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezeti járásonkénti megszervezése” című vezércikkében.

A vezércikk rámutat arra hogy a mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezeti szövetségének II. kongresszusa kielemezte az eddig elért eredményeket és rámutatva a hiányosságokra, megállapíthatja azt, hogy a Román Munkáspárt Központi Vezetősége márciusi határozatában megjelölt feladatok teljesítésére új munkamódszereket kell keresni és szervezettel meg kell erősíteni a mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezetét. A kongresszus arra a megállapításra jutott, hogy a feladatok nem teljesíthetők úgy, ha a szakszervezetek továbbra is a megyeszékhelyeken működnek, távol a mezőgazdasági alkalmazottak munkahelyeitől, mert bármilyen erőfeszítéssel sem tartható fenn a tömegekkel való kapcsolat. Ezért a mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezetét a megyeszékhelyekről a járásokba kell áthelyezni, mert így tagjaikkal állandó kapcsolatban lehetnek. Azok az indító okok, amelyek 1947-ben a mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezeteinek megszervezésénél a székhely megválasztását a megyékre ruházta, káderek és pénzügyi lehetőségek hiánya voltak, így tehát ez a szervezési forma ma már nem időszerű.

A néptanácsok létesítésével a járások fontos adminisztratív és gazdasági központokká lettek és ezért ma igen időszerű a mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezeti székhelyének a járásokba való áttétele. Így a mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezeti eredményes munkát végezhetnek úgy a mezőgazdaság szocialista szektorában, mint a magángazdaságokban. Össze kell működniük tehát és igénybe kell venniük a járási néptanácsok segítségét.

A mezőgazdasági magánsektorban közösenként bizottságokat alakítanak a mezőgazdasági bérmunkások, amelyek magukban foglalják valamennyi állandó mezőgazdasági bérmunkást, valamint időszakos munkást és napszámot. Ezek a bizottságok állandó kapcsolatot tartanak fenn a járási mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezeteivel, amelyek-től állandóan feladatokat kapnak. A szakszervezeti bizottságok, amelyek a mezőgazdasági bérmunkások között fejtik ki tevékenységüket, jelen lehetnek azoknak a kérdéseknek a megoldásánál, amelyek a mezőgazdasági bérmunkások tömegeit érdeklik. Ugyanakkor, a szakszervezeti munkát szakmai, művelődési és a szocialista munkaversenyek terén folytatják. A járásonkénti megszervezéssel a mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezetei sokkal eredményesebben mozgósíthatják majd a dolgozó földműveseket a mezőgazdasági munkák elvégzésére, eredményesebben tevékenykedhetnek tagjaik kulturális színvonalának emelésében és megtehetik mindazt, ami a mezőgazdasági bérmunkások érdekét védi úgy az állami, mint a magánsektorban.

Milyen adókat kell befizetni április 30-ig?

A pénzügyminisztérium a közelmultban rendeletet adott ki, amelynek értelmében a kereskedők, gyárosok és az adócsoporthoz tartozó több alkalmazottat foglalkoztató iparosok, április 30-ig haladékokat kaptak, hogy a január, február és március hónapokban elért kereskedelmi forgalmukat, amelyet a havonként beadott adóvallomásokban elmulasztottak bejelenteni, megadóztatásra büntetés nélkül bejelenthetik az adóhivatalnál.

A pénzügyminisztérium rendelete értelmében, az ebbe a csoportba tartozó adófizetők április 30-ig bezárólag kötelesek pótdólvallomást benyújtani és ebben pontosan feltüntetni az előző hónapokban benyújtott adóvallomásokban nem jelölt jövedelmi összegeket. A pótdólvallomás benyújtása után a jövedelmi különbözete után járó adót, pénzbírság és késedelmi kamat nélkül kiegyenlíthetik.

A pénzügyminisztérium utasítást küldött az adóhivataloknak, hogy április 30 után kezdjék meg az adóvallomások adatainak helyszíni ellenőrzését és adócsalás címen szabotázseljárást fogantossanak azok ellen, akik hamis jövedelmet jelentettek be.

Ugyancsak szombaton, április 30-án, lejár az 1948 december 31-ig esedékes adóhátralékok hathónapi részletének második részlet-befizetése. Azok az adófizetők, akik elmulasztják a részlet befizetését, elveszítik részletfizetéshez való jogukat és kötelesek egy összegben, súlyos pénzbírsággal, kifizetni a hátralékokat. A hátralékos adók harmadik részletének esedékessége a pénzügyminisztérium rendelete értelmében, május 14-én lejár.

Május 2-án, hétfőn megkezdődik a kereskedők, gyárosok és az adócsoporthoz tartozó kisiparosok önmegadóztatási ívének benyújtása.

Megállapították az egyéves jogi iskolák hallgatóinak illetményét

A minisztertanács felhatalmazta az igazságügyminisztériumot, hogy május 1-től kezdve az egyéves jogi iskolák hallgatóinak havi 6400 lej készpénz juttatást folyósítson. A jogi iskolák hallgatói, természetesen, a fenti összegben kívül, teljes ellátást és tanulmányaik folytatásához szükséges irószereket és könyveket ingyen kapnak.

Az egyéves jogi iskolákban a termelésből kimerült városi és fa-

lusi dolgozók legjobbjait képezik ki az igazságszolgáltatás számára, hogy igazságszolgáltatásunk személyi összetételében is fokozottabb mértékben érvényesüljön a proletár osztályelvűség.

Ezzel a rendelettel egyidejűleg, hatályon kívül helyezték az ebben a kérdésben 1948 december 7-én megjelent rendeletet.

Az osztályharcot Zsibón nem lehet elkenni

Erőteljesebb munkát, fokozott éberséget a demokratikus szervezetekben

ZSIBÓ (Kiküldött munkatársunktól) — A múltban két nagybirtok is terpeszkedett nyomastól az zsibói határra. Az 5200 lelket számláló nagyközség, a Teleki és Béli grófok ezerholdjainak fojtogató gyűrűjében tusakodott életéért évszázadokon át és így bizonyos mértékben érthető is, hogy az itteni nép egyrésze még eszmél felszabadultságára.

A község életében még ma is elkenetési erők feszülnek egymáshoz. Maradiság a haladással kel birokra az emberek szavaiban. A görnyedő gerincű, még ma is a kastély és a paplak felé pislogó szolgálkák szembe kerülnek a felemelt fejjel előrehaladó öntudatos dolgozókkal.

Nálunk nem igen van osztályharc — állapítják meg előttünk a község házában és az egyik demokratikus tömegszervezetben is. Mind a két helyen igen megvannak elégedve, hogy ime: Zsibó az osztálybélke boldog községe.

Nézünk a birtokmegosztás adatait és látjuk, hogy a földdel rendelkező családok közül 406 családnak 353 és 52 családnak pedig 202 hektár föld van a kezében. Valóban, Zsibón tíz hektáron felüli birtokost nem mutat ki a kataszter. Hektárokból mérve nincsen kulák és mégis van — osztályharc.

Az ifjúsági szervezet falujárájában találkozunk elsősorban az osztályharc konkrét jelével. A cikk Szántó Béni gazdát állítja pellenérré, aki az istállóban, mocskokban és szennyben hátátja szolgálgyerekét.

Néhány lelkes nő — élükön Rusu Rozáliával, Ciurtea Elenával, Jakab Lolával, Stejerean Annával és Márkus Máriával — nagy erőfeszítéssel igyekeznek pótolni a közönyös és inkább pletykálkodásra összegyűlők munkáját. Így, a járásban 43 falu szervezetek be, ahol megalakult a RDNSZ és gyűléseket, ujságcikkekkel fel-

épülnek. Az uradalmak robotjában meggyörnyedt gerincű zsibói dolgozó népek tudnia kell, hogy a szabadságot és a demokráciát — amivel Európa népeit felszabadító dicsőséges szovjethadsereg ajándékozta meg — nemcsak élni, hanem azt megtartani és továbbfejleszteni kell. A dolgozó nép ellenségei még nem semmisültek meg. Ott lapulnak a kastélyok árnyékában, a kulákok hős tornácain és minden alkalommal megragadnak, hogy a demokratikus fejlődésünk elé gátat vessenek. Ők tagadják az osztályharcot, ők hirdetik az elvtelen magyar egységet és az ő arcuk gomolyog az osztálybélke gondolatának mélyén. A dolgozók jobb életét kiharcolni csak fokozott éberséggel és egy uton lehet — a Román Munkáspárt irányítása alatt — kíméletlen osztályharcot keresztül.

Most a kastélyban iskola van. A volt parkon keresztül szabadon közlekedik a nép és a kastély körül a parkból kihatott házfalukon piros cseréptetős új hajlékok

épülnek. Az uradalmak robotjában meggyörnyedt gerincű zsibói dolgozó népek tudnia kell, hogy a szabadságot és a demokráciát — amivel Európa népeit felszabadító dicsőséges szovjethadsereg ajándékozta meg — nemcsak élni, hanem azt megtartani és továbbfejleszteni kell. A dolgozó nép ellenségei még nem semmisültek meg. Ott lapulnak a kastélyok árnyékában, a kulákok hős tornácain és minden alkalommal megragadnak, hogy a demokratikus fejlődésünk elé gátat vessenek. Ők tagadják az osztályharcot, ők hirdetik az elvtelen magyar egységet és az ő arcuk gomolyog az osztálybélke gondolatának mélyén. A dolgozók jobb életét kiharcolni csak fokozott éberséggel és egy uton lehet — a Román Munkáspárt irányítása alatt — kíméletlen osztályharcot keresztül.

l. k.

Ike és Református Nőszövetség

Zsibón nincsen osztályharc — mondják egyesek és közben nem veszik észre, hogy amikor Z. Nagy Béla református tiszteletes kijelenti, hogy ő nem kíván politikával foglalkozni, de ugyanakkor az ifjúságot az egységes ifjúsági szervezettel szemben ma is IKE-szerűen tömöríteni igyekezik.

A községet uraló dombrol a Telekies kastély tekint le. — Valamikor a kastély parkjába nem tehetette be szegény ember a lábát. Teleki Béla, aki a demokrácia elől Svájcba szökött, lóhátról verte végig azt, akit az uradalom területén elfogott. Még a sóskaerdő szegényasszonyokat is kegyetlenül megzabolta.

Igy mondja el nekünk a multat egy öreg zsibói. Most a kastélyban iskola van. A volt parkon keresztül szabadon közlekedik a nép és a kastély körül a parkból kihatott házfalukon piros cseréptetős új hajlékok

épülnek. Az uradalmak robotjában meggyörnyedt gerincű zsibói dolgozó népek tudnia kell, hogy a szabadságot és a demokráciát — amivel Európa népeit felszabadító dicsőséges szovjethadsereg ajándékozta meg — nemcsak élni, hanem azt megtartani és továbbfejleszteni kell. A dolgozó nép ellenségei még nem semmisültek meg. Ott lapulnak a kastélyok árnyékában, a kulákok hős tornácain és minden alkalommal megragadnak, hogy a demokratikus fejlődésünk elé gátat vessenek. Ők tagadják az osztályharcot, ők hirdetik az elvtelen magyar egységet és az ő arcuk gomolyog az osztálybélke gondolatának mélyén. A dolgozók jobb életét kiharcolni csak fokozott éberséggel és egy uton lehet — a Román Munkáspárt irányítása alatt — kíméletlen osztályharcot keresztül.

l. k.

Feladatok a legeltetésnél

Csak a falusi szegény ember tudja, milyen hallatlan gondot jelentett mindmostanáig a legeltetés kérdése. Olvadt a hó, elfogyott a széna, korán ki kellett volna már hajtani a jószágot az alig zsenge füre. De hogyan, hiszen a szegény embernek szántó földje is kevés volt, nemhogy legelője is lett volna. A legelők nagyrészt a falu nagygazdái tartották a kezükben, akár mint egyéni tulajdonosok, akár mint a legelőtársulat, vagy közbirtokosság tagjai. Az állami erdőben pedig általában tilos volt a legeltetés.

Mit tehetett a szegény ember, hogy egyetlen tehénkéjét, két lovacskáját, vagy 3—5 darab juhát legelőhöz juttassa? Elment a közbirtokossághoz, a legeltető társulathoz, vagyis a falu nagygazdához és vásárolt tőlük legeltetési jogot — méregdrága áron. Ráadásul a jogot eladó nagygazda rendszerint igyekezett két bört is lebuzni a szegény földművesről. Megfizette a borsos legeltetési díjat s ugyanakkor, jósága fejében, még néhány napra ingyen is munkába fogta.

Népi demokráciánk ennek a kizsákmányoltságnak akart véget vetni és vetett is véget, amikor úgy intézkedett, hogy kötelezővé tette a községi előjáróságok számára a legeltetési díjaknak a birtokviszonyok szerinti megállapítását. Ma a legtöbb községben így állapították meg a legeltetési díjakat. Egy hektárig 250 lejti fizetnek egy nagy jószág után, 3 hektárig 400 lejti, 5 hektárig 750 lejti, míg 10 hektárig vagy azonfelül 1000 lejti.

Ez az intézkedés általános örömet váltott ki dolgozó földművességünk sorában. Ezt csak tetézte a kormány az az intézkedése, hogy bizonyos erdővédelmi feltételek mellett, megengedte a legeltetést az állami erdőben is, ugyanilyen osztályharcos alapon. Dolgozó földműveseinknek tehát van hol legeltetni az állataikat s megmenekültek a kulákok kizsákmányolásától is. Ez azonban annyit jelent, hogy a legeltetésnél, épp a jövő érdekében, szigorúan be kell tartani a minisztérium előírását. Védni kell az erdőket, a legelőket, hiszen önmaguk érdekében teszik.

Mezőgazdasági tanácsadó

A kukorica minőségi vetésével megkészszereszedhetjük termésátlagunkat

Állami Tervünk mindössze 15 százalékos termésművekedést irányoz elő a kukorica termesztésében. Ez azt jelenti, hogy az országos hektáronkénti 12 mázsa kukorica termésünket 13,8 mázsa kell feleltetnünk. A kukorica minőségi vetésével és az okoszerű műveléssel ennél jóval nagyobb javulást érhetünk el. Számtalan kísérlet bizonyítja, hogy a 12 mázsa hektáronkénti termésátlagot, az ősi mélyszántás alkalmazásával és a kukorica gondosabb művelésével megkészszereszték. Még ma is emlékeztetben van Vajdók Mihály klézsi csángó földműves testvéremmel a MNSZ kolozsvári kongresszusán folytatott beszélgetésem. Vajdók Mihály azzal kezdte:

— Mernők testvér megajándékozott 310 kg. pujuval. (A kukoricát Moldovában puju-nak hívják.)

— Nehezen hihető, Vajdók testvér — hiszen az ősszel nem tudtam meglátogatni — mondtam.

— De 310 kg.-ot adott ajándékba — erősödött tovább — mert egy tíz rudas (kb. 520 négyszögletes) földet kettéosztottam s egyik felébe kvadrátha (négyszög) ültettem poronyu ganyéval a kukoricát, a másik felébe úgy vetettem, mint a szokásom. Külön szedtem mindkét felét s mértem, egyikén 425 kg. volt a termés, a másikon 735 kg.

Ime Vajdók testvér a falu átlagát 76 százalékkal haladta túl a kukorica minőségi vetésével.

A kukorica négyzetes művelése alapján véve egyszerű. Mindössze egy 50—100 méter hosszú zsinorra van szükségünk (amilyen széles a földünk), jó érett portrágyára és csiráztatási próbával ellenőrzött jó vetőmagra.

A zsinoron minden 90 cm-re rongyból jelt kötünk és két cövekkel kifeszítjük a határhárdák közé. Ezután egy kézikapával jó mély fészket vágunk minden jelnél, majd két segítség egy kosárból jó marék portrágyát tesz a fészkekbe. A trágyázat után jön a vetés. Kötényzt kötünk és abba tesszük a vetőmagot. Minden fészkekbe a portrágyára előbb kétujjnyi földet huzunk, majd jó arasznyi kerületbe elszorunk 7—8 szem vetőmagot, a magra pedig négyujjnyi porhanyó földet huzunk. A fészket bevetését ezzel még nem fejeztük be, mert az túl lazán maradna. A kukorica pedig üledeti földet kíván. Ezért mielőtt tovább mennénk a következő fészkekhez, a kapa fokával (hátlapjával) kellően összetömörítjük. Száraz időben — mint az idén — a túl laza földek tanácsos lesz a fészket megtaposnunk, természetesen ezt földműves testvéreink a helyszínen kell megállapítsák, hogy mi alkalmasabb: csnk a kapa fokával tömöríteni, vagy reátaposni. Így megyünk végig az egész zsinor mentén. Amikor a sorkat befejeztük, a zsinort 90 cm-el előbbrehelyezzük. Erre a célra legjobban két 90 cm-es vesztőt vágunk és mérték után szurjuk előre a zsinor két cövökét.

További minőségi javítást érhetünk el azzal is, ha a kukoricásokat akár négyzetesen, akár rendszer sorvetéggel vetjük, nem az osztálybélke után irányítjuk, hanem a rétegvonalak mentén. A kukorica rétegvonalas műveléséhez a föld közepén kitérítjük az első vízintéző sort. Vízintéző hírcsábon egy 4 méteres deszkát állítunk a erre egyszerű kömüves vízintéző helyezünk. A deszkát addig megat-

juk a földön, míg a vízintéző pontosan a vízintéző mutatja. Ezután a deszka két végét kapavágással megjelöljük és a deszkát előbbre visszük, újból vízintéző állítjuk a végét kapával megjelöljük és így megyünk végig az egész táblán. A kapavágások pontosan a vízintéző sorokat mutatják és a vetőgépet, illetve négyzetes ültetés esetén a zsinor közepén egyik külön megjelölt jelt pontosan a vonal mentén visszük előbbre. A vetés irányja ez esetben híven követi a vízintéző vonalat. A további művelés során a sorok között kis vajatok képződnek amelyek felfogják az esővizet és a termés további 20 százalékkal növekedik.

A kukorica minőségi vetésével, mint említettük, megkészszereszedhetjük a termést. Lásuk ezt a számok tükrében: Négyzetes vetés esetén 90x90 cm-es fészektávolságot alapul véve, kat. holdanként 7100, illetve hektáronként 11.000 kukoricafészkekkel számolhatunk. Ha minden fészkekbe két kukoricát ültetünk meg, akkor kat. holdanként 14.200, míg hektáronként 22.000 kukoricát lesz. A négyzetes műveléssel minden tövön két cső kukorica szokott fejlődni, de számítsunk csak egyet, átlag 20 dekás sullyal. Ez esetben kat. holdanként 28 mázsa, míg hektáronként 44 mázsa termést érhetünk el.

Üzemj munkástervezéseink a városban május 1 tiszteletére mindenütt munkaversenyt rendeztek és a termés növelésével járulnak hozzá szocializmus építő országunk gazdasági fellendüléséhez. Földműves testvéreim, keljünk mi is versenyre — rendezzünk minőségi versenyt — az Állami Terv megvalósítása és túlhaladása érdekében.

SZÁVÉRDI FERENC DR.

15 ezer kiló vetőmag kölcsönt kaptak a brádi járás szegény földművesei

BRÁD. — (Levelezőnk írja.) Az utóbbi napokban rendkívül kedvezőre vált időjárás lehetővé tette a hegyalatti vidékeken is a még hátralevő vetési munkálatok befejezését. A brádi járásban a kukorica és a napraforgó kivételével sikerült a többi tavaszi terményt elvetni. Rövidesen befejeződik ezeknek az elvetése is.

A kormány, a Román Munkáspárt szorgalmazására, 15 ezer kiló tavaszi vetőmagot utalt ki a brádi járás szegényparasztrajzi részére. A vetőmagot a termény betakarítása után, mint kölcsönt, természetben fizetik vissza. Az átvételnél mindössze 35 lej szállítási díjat kellett a szegényparasztoknak fizetniük. A brádi járás Bajeni községének ifjúsága a tavaszi munkálatok során önkéntes munkával 183 ezer facsemetét ültetett el az erdészeti hivatal irányításával, a letarolt erdőségek pótlására.

CSONGRÁDI ISTVÁN

Traktort reitegető és a volést szabotáló kulákokat lepletek le Biharban

NAGYVÁRAD. — (Tudósítónk írja.) A tavaszi vetési munka lázas ütemében egyre fokozottabb éberséggel figyelték a falu nagygazdáit, a kulákokat és erőlesen igyekeztek megakadályozni minden szabotázs kísérletüket. A kulákok mégis próbálkoznak. Legutóbb Románszentmiklóson Mehes Ioan nagygazdát csípték rajta, hogy elrejtette a traktort. Arra hivatkozott, hogy nincs is traktora, már régen eladta. A dolgozó földművesek azonban átkutatják a gazdaságot és végül a kertben kórérákos alá rejtett, teljesen ép és üzemképes traktort találtak.

Mehes Ioant letartóztatták. Nyüveden Gálbóri Anna 60 holdas kulákasszony semmibe vette a vetés elvégzésére való felszólítást. Egyetlen darab földet sem szántott fel és nem vetett be.

A nyüvedői dolgozó földművesek a kulákasszonyt leplezték és átadták a hatóságoknak.

AZ ORVOSI LELKIISMERTLENSÉG ISKOLA-PÉLDÁJA

Meglátogatjuk a Romániai Demokratikus Nők Szövetségének helyi szervezetét, Ujságotvasra gyűlések össze az asszonyok. Számszerint helen. Nem nehéz megállapítani, hogy dolgozó földművesasszony, vagy munkásnő egy sincs közöttük.

Sajnos, a Református Nőszövetség már alig működik — állapítja meg a felsorakozott nők közül az egyik, mire Bodor Jolán református kántornő kiegészítő megjegyzésében megemlíti, hogy a tiszteletes ur az utóbbi időkben a bibliórak megtartását is kezdi elhanyagolni.

Rusu Rozália, a RDNSZ szervezője ugyanakkor, amikor ezek — a Református Nőszövetséget és a bibliórakot sirató sóhajok elhangzanak, arról panaszkodik, hogy a zsibói nők nehezen kapcsolódnak bele a szervezet munkájába.

— Mi van a szülőotthonnal? — vetjük fel a falvak fontos kérdését.

Beismerik, hogy nem a legjobbban mennek a dolgok. Az orvosnő, dr. Hendea Ileana, aki az elcsappott jegyző elvált felesége és egyúttal járási orvos is, nem a lelkiismeretesebben teljesíti kötelességét.

Egy alkalommal, amikor a szülőotthon beteg volt — ismerjük meg a zsibói szülőotthon nehézségeit — az egyik anyánál igen súlyos szülés esetét az otthon minden képesítés nélküli mindenestől tanáriasszonya kellett, hogy levezesse, mert az orvosnő nem aludt a lakásban és nem is hagyta meg, hogy hol található. Csak az anya erős szervezeten múlt, hogy ez a nehéz szülés nem végződött halálessel.

De nem csak ez az egy eset igazolja az orvosi lelkiismeretlenség kirívó példáit dr. Hendea orvosnő működésében.

DE A TANITÓNOK SE JOBBAK

A tanitónok — halljuk a továbbiakban — egyáltalán nem vesznek részt a RDNSZ munkájában, de akkor, amikor igazolatlanul távolmaradnak hivatalos munkájuktól, jelentésükbe azt írják bele, hogy a RDNSZ-beli ténykedésük miatt nem teljesítették hivatalos kötelességüket.

Fokozzák a munka termelékenységét megjavítják a minőséget a tordai porcelángyár dolgozói

23 százalékkal haladták túl az Állami Terv első negy. évi előirányzatát

A villanyerőipar biztosítani fogja az ipar növekvő szükségleteit és bizonyos, feltétlenül szükséges fejlesztési munkákat fog végrehajtani, amelyek lehetővé teszik majd, hogy eleget tegyen a nemzetgazdaság követelményeinek az ország általános villamosítási tervének megállapításáig és az ebben a tervben előirányzott munkálatok megkezdéséig. Megindulnak a munkálatok az erőberendezés növelésére. (A RNK 1949. évi Állami Tervéből.)

TORDA. (Kiküldött munkatársunktól.) — Ebbe a nagy munkába bekapcsolták a tordai porcelángyárat is, mely a villamosági ipar számára szükséges porcelánalkatrészeket, kapcsolókat, magasfeszültségű szigetelőrészeket, önműködő kapcsolókat állítja elő igen nagy mennyiségben.

A nemrégiben még edénygyártással foglalkozó gyár, éppen az Állami Tervben előirányzott, a villanyerőiparban mutatkozó fokozott szükségletek kielégítésére, berendezkedett a szükséges porcelánrészek gyártására.

HARC A MINŐSÉGÉRT

A munka nem volt egyszerű. Nemcsak arról volt szó, hogy az egész ország szükségletét fedezék, hanem a minőség feljavítása okozott nehéz kérdést. Az önműködő kapcsolók betétreszei eddig bakelitből készültek. Nem bizonyultak megfelelőnek, mert felmelegedés esetén eltörték. Új anyagra volt szükség, amelynek ellenállóképessége nagyobb legyen. Sikertörténet is ilyet találni. A betétek gyártásánál most a steatit-masszát használják. A gyakorlat azt mutatja, hogy az újítás nagyszerűen bevált. Az összes hazai üzemek mentesültek a külföldi behozatal súlyos terhe alól és a tordai porcelángyár a mutatkozó szükségletet teljes mértékben biztosítja.

A különböző porcelánalkatrészek minőségi feljavítása sok fejtörést, gondot és munkát okoz. Az újítások és új eljárások a minőség emelkedését vonja maga után. Műszáritó építése van folyamatban, mely 10—12 nappal csökkenti a száritás idejét és a selejtes áru csökkentését vonja maga után.

Négy új porcelánégetőkemencé épül, ami a termelés 30 százalékos emelkedését jelenti és a többi kemencék is nagymértékben mentesülnek a munka alól, nem kell hirtelen lehűtésnek kitenni, ami az élettartamát rövidíti.

Bármerre nézünk, mindenütt tervszerűsítő, a termelékenység fokozását elősegítő építkezés, bővítés folyik.

MEGKEZDIK A PORCELÁN-EDÉNY GYÁRTÁSÁT

A grivici példát élénk visszhangra talált. Május 1. tiszteletére versenyben van a Tordai Porcelángyár a kolozsvári Irisz porcelángyárral, továbbá a Tordai Üvegyárral, a Tordai Cementgyárral és az arnyosgyéresi Sodronyiparral.

Május 1. tiszteletére üzembe helyezik a hatalmas gázfűtéses kemencét, továbbá a porcelánégető samot-tokokat áthelyezik más telepre, melyek eddig a porcelánra káros hatással voltak.

És így tovább és tovább sorolhatnánk azokat a munkálatokat, melyek mind a termelékenység fokozását és a minőség javítását segítik elő.

Az elért eredmények is azt bizonyítják, hogy a tordai Porcelángyár nem marad le abban a hatalmas versenyben, mely az ország újjáépítéséért, a dolgozók életkörülményeinek megjavításáért folyik. Az Állami Terv első negyedévéig 23 százalékkal túlhaladták. Ez lehetővé teszi, hogy május elsőjétől a porcelánégetők gyártását ismét megkezdjék, tekintettel arra, hogy a háztartási edényekben nagy hiány van.

LEKÜZDJÜK A NEHÉZSÉGEKET

— A termelésben mutatkozó összes nehézségeket leküzdöttük

— mondja Brüll Izidor, a gyár alatti kiszivja a levegőt a porcelánmázasból és így kiküszöbölhetjük azt a hibát, hogy a nedves porcelánban benmaradt levegőből keletkező gázok, a száritás felé közeledik. Az iparügyi minisztérium engedélyezte a külföldről való behozatalát. Ez létfontosságúnak mondható, hiszen a porcelán minőségét legalább 50 százalékkal feljavítja. Megmunkálás is.

Csőd és felszámolás előtt a Kuomintang részvénytársaság

Nankingot a reakciós Kuomintang-kormány székvárosát felszabadította a kínai néphadsereg... Sanghajt bekerítették a népi haderők...

Mindkét híradás újabb halálos sebet jelent a roskadozó és korhadt Kuomintang-rendszer, valamint imperialista patronusai számára. Eppen ezért nem érdektelen visszafelé tekinteni a Kuomintang-rendszer sötét múltjára és azokra az aljas üzleti fogásokra, melyek révén négy főbb szörös milliós család évezteken át szabad vasáztérletének tekinthette Kinát és a kínai népet a „nemzeti egység” hamis jelszavával korlátlanul kizsákmányolhatta.

A POLITIKA MINT ÜZLETI VÁLLALKOZÁS

Szun-Jat-Szennek, a kínai köztársaság megalapítójának halála óta a kínai nép legjobbjainak a Kínai Kommunista Párt vezetésével állandó harcot kellett vívniuk országuk függetlenségéért, a Kuomintang jogboldali vezetői által irányított kínai reakció ellen.

A Csang-Káj-Sek és társai vezetése alá került Kuomintangról, még a hírhedt jobboldali amerikai lapok is kénytelenek voltak elismerni, hogy tulajdonképpen „nem politikai párt, hanem részvénytársaság, amely az egész országot kormányozza”. Valóban a Kuomintang és azon keresztül Kína vezetése gátlástalan, korrupt spekulánsok kezébe került: négy család kezébe, amelyek a külföldi monopólistákkal együttműködve, a most összeomló nagytőkés-nagybirókos Kína utolsó tényleges uralkodói voltak.

E négy család uralomrajutásának — és uralkodásának története lényegében azonos a Kuomintang történetével. A hírhedt négy család: a Csang-Káj-Sek-család, a Kungzianszi-család, a Szung-Csi-Veng-család és a Cseng-család ingó és ingatlan vagyonra 1938-ban több mint 20 milliárd dollár értékre rugott.

A SANGHÁJI TÖZSDE LOVAGJAI

A hírhedt négy család vezetői pályafutásukat mint középszerű üzletemberek kezdték meg. Csang-Káj-Sek a sanghaji tőzsdén tevékenykedett, a két Csen-firőcse a Csen-Kuo-Fu 1918-tól 1923-ig szintén a sanghaji tőzsdén „dolgozott”. Kungzianszi kezdetben atyja sanghaji pénzváltó üzletét vezette, míg Szung-Csi-Veng ifjúkorában hűbér-üzleti tevékenységet fejtett ki. A négy család közül három rokoni kötelékek fűzték össze. Csang-Káj-Sek és Kungzianszi a Szung-Csi-Veng nővérét vették feleségül. Szun-Jat-Szen, a nagy kínai

forradalmár ugyancsak Szung-Csi-Veng egyik nővérét vette feleségül, aki egyébként éppen olyan becsületes és meggyőződéssel demokrata volt, mint ő. Az említett négy család korrump tagjai azonban Szun-Jat-Szen kormányrajutása után igyekeztek kihasználni a kedvező családi összeköttetéseiket s miután rájöttek arra, hogy Kína akkori viszonyai mellett a politikai életben való részvétel biztosíthatja számukra az egyéni hatalomnak és meggazdagodásnak legbősebb forrásait — mohó étvágygal kapcsolódtak a politikai életbe.

Csang-Káj-Sek a főparancsnok és a bankvezér...

Szun-Jat-Szen halála után a család nem engedte ki többé kezéből a hatalmat. Csang-Káj-Seket a család a Kuomintang haderő fővezérévé nevezte ki, ugyanakkor egész sor zsiros állásba juttatták. Így ő lett a Kínai Állami Bankok tanácsának az elnöke. A család többi tagjai pedig felváltva, hol a kereskedelem, hol az ipari, hol a nemzetgazdasági, hol pedig a közlekedésiügyi miniszteri tisztséget töltötték be, ahol éppen a legzsirosabb üzletekre lehetett számítani. A távoli rokonok diplomáciai és külföldi titkos gazdasági vonatkozású megbízatásokat kaptak és még a harmadik unokatestvér is milliókat keresett.

A „négy család” meglopja gazdait...

A polgárháború szítása és fenntartása érdekében az imperialisták milliárdos kölcsönöket, kölcsönbérletek szállításokat és katonai felszerelést adtak a Kuomintangnak. Természetesen mindezek a „négy család” kezén mentek át és javarészt a kezükben maradt. Maguk a Kuomintangot támogató amerikai politikai és katonai szakértők, mint Marshall tábornok, volt amerikai külügyminiszter és Wedemayer tábornok, nem egyszer kénytelenek voltak felhá-

A gazda kirabolja a hást... .

Ezek a kínai pénzügyi kalandorok végső fokon természetesen csak alárendelt szerepet játszottak, az őket mozgató amerikai nagytőkészek mellett. Az amerikai nagytőkészek a kölcsönök, folyósításával, a bérleti szerződésekkel, a hadianyag-szállításokkal, a polgárháború szításával és fenntartásával Kínára akarták rátenni kezüket, hogy ezt a hatalmas országot az Egyesült Államok gyarmalává süllyesszék. Termék azonban kínai csatlósokkal együtt füstbe ment, mert a felszabadított kínai néphadsereg a Kínai Kommunista Párt vezetésével, szétzúzta a Kuomintang katonai uralmát és amint a pej-

Két év alatt 15 százalékról 6 százalékra sikerült lecsökkenteni a gyermekhalandóságot a nagykapusi egészségügyi körzetben

a nagykapusi egészségügyi körzetben

A külső falusi világot ellepte a nehéz, fekete éjjel. Benn, a gerendás parasztszobában, amely egyuttal orvosi lak is, egyenletes, nyugodt petróleumlámpa ég. Most érkezett haza Bernáth doktor. Szülésnél segédkezett fenn a havason. Fáradt? Szó sincs róla! A szülés az orvost felvidámitja és beszédessé teszi.

— Én a gyereket nemcsak világrasegitem, de vigyázok is rájuk. Mikor idejöttem 1946-ban, a gyermekhalandóság 15 százalékos volt, ami annyit jelent, hogy minden 100 gyermek közül 15 nem érte meg az első életét. Ma körömben a gyermekhalandóság 6 százalékos.

— Hogyan sikerült lenyomni a gyermekhalandóságot tizenöt százalékról hat százalékra?

— Mikor idejöttem, semmit se találtam. Se műszerek, se disz-

penzárnak való helyiség. Nagy kutatások és hosszú nyomozás után, végre előkerült néhány régi regiszter és orvosi műszer.

AZ EGYIK ÜRES HÁZAT KIJELŐLTEM DISZPENZÁRNAK

— Berendeztem. A megétől kaptam gyerekmérleget. Beszerettem más, fontos eszközöket is. Bevezettem a várandósok szülés előtti vizsgálatát. Ahol valami rendellenességet tapasztaltam, ott az asszonyt kezeltem. A gyermekhalandóságot döntő mértékben lecsökkentő tényező azonban a csecsemők hétről-hétre megtörtént vizsgálata s az anyák állandó kioktatása volt. Gyerővásárhelyre minden héten kijártam. A havasiak begyalogoltak hozzám, de egyszer egy hónapban a legtávolabbi helyre is fölmentem. Minden gyerek a szemem elé került. Ha az anya jelentett valamit, ha a csecsemő elmaradt súlyában, ha étvágya, bőrszíne, kedélyállapota kívánnivalót hagyott hátra, ez annyit jelentett, hogy valami nincsen rendben. Azonnal közbeléptem. Hozzám a csecsemők nem akkor kerültek, amikor már súlyos a baj, hanem a kezdetkezdén, amikor még szinte alig látszott, hogy a gyerek beteg. Feketehimlő, diftéria, vörheny ellen minden gyereket, kivétel nélkül beoltottam...

A HAVASI FALU KÜLÖN VILÁG,

külön szokásokkal és fogalmakkal. Ahol nem ment szépszerivel, ott megfogtam a kérdést erőlyesen. Felgyalogoltam a szülők lakására, a hegy tetejére, vagy az eldugott völgybe. Megkérdeztem, hogy a gyereket mért nem hozták el. Ahol nyomós ok, például betegség készítette a szülőt arra, hogy otthon maradjon, ott az oltást elhalasztottam. Ahol viszont csak kifogásokat hangoztattak, ott előbb megmagyaráztam, hogy oltás miért szükséges. Megemlítettem, hogy a saját gyerekeimet is beoltottam.

— De menjünk tovább. 1947 tavaszától kezdve a népi demokrácia egészségügyi hatósággal rengeteg sulfamidot, „D”-vitamint, csukamájolajat, cukrot osztottak szíjjel. Ezt mind a gyerekek kapták. Az oltások máskülönbben is nagyon eredményesek voltak. A négy év alatt egyetlen diftériát, egyetlen vörhenyt nem láttam...

— 1948 júniusban új, döntő intézkedés következett. Felállítottuk a dietétikus konyhákat. Egyet itt, Nagykapuson, egyet Gyerővásárhelyen, egyet fenn a havasokban. Beteg, bélfurutos gyerekek részére. Népköztársaságunk eme bölcs intézkedése folytán nemcsak az én orvosi körömben, de az egész országban

CSÖKKENT A GYEREKHALANDÓSÁG.

Idén és tavaly télen rengeteg „D” vitamint pasztillát és csukamájolajat osztottunk szót, amivel a más években nagyon pusztító angolkórnak vették elejét.

— A fejlődés mostanát lépészetes volt: lassú, de állandó. Mostantól kezdve azonban ugrásszerű.

A ROMÁN NÉPKÖZTÁRSASÁG OLYAN ÖSSZE-GEKET KÖLT

falut diszpenzárok, tejkonyhák, szülőotthonok berendezésére, gyógyszerre stb., amelyenekről valaha álmodni sem mertünk.

Bucszunk. Fülkurbizott autók belezörög az őjszakába. Felülről sötét, tömör falként néznek ránk a havasok. Nagydongó, Kisdongó, Egerbég, erdők, amelyeknek neve sincs. Az orvosi kör gyermekkel jutnak eszünkbe: a megszületettek és az élvmaradtok. A nagykapusi körorvosi székhely mintául szolgálhat minden körorvosnak. Biztosra vesszük, hogy már ebben az évben, de száz és száz olyan körorvosi székhely lesz, mint a nagykapusi.

DR. SZILÁGYI ANDRÁS.

